

CABINET

Cofnodion cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 8 Ionawr, 2026.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn bresennol: Y Cynghorydd L. Burnett (Cadeirydd); Y Cynghorwyr B.E. Brooks, R.M. Birch, G. John, S.D. Perkes, S. Sivagnanam, E. Williams a M.R. Wilson.

Hefyd yn bresennol: Y Cynghorydd G. Bruce.

C175 CYHOEDDIAD –

Dechreuodd yr Arweinydd drwy sôn am rai materion cadw tŷ a dywedodd fod y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw, ei recordio a'i uwchlwytho i wefan Cyngor Bro Morganwg cyn gynted â phosibl ar ôl y cyfarfod.

Llongyfarchodd y Cabinet hefyd Jason Bennett, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion Cyngor Bro Morganwg, a oedd wedi derbyn MBE am ei wasanaethau i Ofal Cymdeithasol fel rhan o Anrhydeddau Blwyddyn Newydd y Brenin 2026.

C176 COFNODION –

PENDERFYNWYD – Cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Rhagfyr, 2025 fel cofnod cywir.

C177 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

C178 COFNODION ADRODD PWYLLGORAU AR Y CYD (AG/BA) (CRAFFU – DIM PWYLLGOR CRAFFU PERTHNASOL) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i roi diweddariad chwarterol i holl Aelodau Etholedig Cyngor Bro Morganwg ynghylch cyfarfodydd Pwyllgorau ar y Cyd a Phwyllgorau lle'r oedd Cyngor Bro Morganwg yn gyfranogwr gweithredol o fis Hydref i fis Rhagfyr 2025.

Adroddodd yr Arweinydd, a fynychodd gyfarfodydd Cyd-bwyllgor Corfforaethol Deddwyrain Cymru, fod rhai o'r eitemau a drafodwyd yn y gwahanol gyfarfodydd yn cynnwys:-

- Datganiadau Cyfrifon Archwiliedig 2023/24;

- Datganiad Cyfrifon Drafft 2024/25;
- Diweddariad Rheoli Trysorlys Ch1 2025/26;
- Cyfrifon Blynnyddol Archwiliedig 2024/25;
- Adroddiad Blynnyddol LAEP Rhanbarthol (Cynllun Ynni Ardal Leol) 2024-25;
- Is-bwyllgor Datblygu Strategol - Pontio Llywodraethu;
- Cynllun Cyflenwi Trafnidiaeth Rhanbarthol (RTDP) – roedd cyllid dichonoldeb wedi'i ddyrannu o fewn y Cynllun Trafnidiaeth i edrych ar gyfnewidfa drafndiaeth yn Sain Tathan.

Adroddodd y Cynghorydd Wilson, a fynychodd gyfarfodydd Pwyllgor Ymgynghorol Bae Caerdydd, fod rhai o'r eitemau a drafodwyd yn y gwahanol gyfarfodydd yn cynnwys:-

- Materion diogelwch mordwyo;
- Materion yn ymwneud â'r morglawdd;
- Materion amgylcheddol – gan gynnwys ymgysylltu â thua 500 o blant ysgol gynradd, naill ai yn ystod teithiau hanes Bae Caerdydd neu mewn sesiynau ysgol yn seiliedig ar ofalu am afonydd a moroedd a chynnal cyfarfod Llawn Rhwydwaith Penaethiaid Asiantaethau Diogelu'r Amgylchedd Ewropeaidd (EPA) ar gyfer 44ain Rhwydwaith. Roedd canfyddiadau ymchwil newydd hefyd wedi'u sicrhau i edrych ar Systemau Dŵr Digidol Amser Real;
- Lefelau ocsigen toddedig (DO);
- Llwybr Pysgod y Morglawdd;
- Diweddariadau gan randdeiliaid, gan gynnwys materion yn ymwneud â pharcio a gostyngiad canfyddedig yn nifer yr ymwelwyr ar draws rhannau o'r Bae;
- Rhoi aelodaeth ffurfiol i sefydliadau eraill.

Adroddodd y Cynghorydd Sivagnanam, a fynychodd gyfarfodydd y Gwasanaeth Rheoleiddio a Rennir, fod y cyfarfod Arbennig wedi trafod Penodi Pennaeth y Gwasanaethau Rheoleiddio a Rennir.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi cofnodion cyfarfodydd y Pwyllgorau Cydweithredol a Phwyllgorau lle'r oedd Cyngor Bro Morganwg yn gyfranogwr gweithredol o fis Hydref i fis Rhagfyr 2025.

Rheswm dros y penderfyniadau

Cyflwyno adroddiad i'r Cabinet bob chwarter a fyddai'n rhoi trosolwg o holl Gyfarfodydd y Pwyllgor Cydweithredol yr oedd Cyngor Bro Morganwg yn aelod ffurfiol ohonynt a dolenni i'r cofnodion perthnasol.

**C179 CYNIGION CYLLIDEB TERFYNOL CYFRIF REFENIW TAI (CRT)
(AG/BA) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU ADNODDAU) –**

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i osod cyllideb y Cyfrif Refeniw Tai (CRT) ar gyfer y flwyddyn ariannol 2026/27, gosod y rhenti a'r taliadau gwasanaeth ar gyfer y flwyddyn rhent sydd i ddod yn dechrau ar 1 Ebrill, 2026 a chyflwyno'r Cynllun Busnes Tai 30 Mlynedd yn dechrau blwyddyn ariannol 2026/27.

Ystyriodd y Pwyllgor Craffu Lle yr adroddiad hefyd ar 6 Ionawr, 2026 ac argymhellodd i'r Cabinet, o ran Argymhelliad (3) yr adroddiad Craffu (bod y Cabinet yn argymhell i'r Cyngor ei fod yn cymeradwyo cynnydd rhent cyfartalog o 4.3%), y gofynnodd y Pwyllgor i'r adroddiad egluro'r meini prawf fforddiadwyedd a osodwyd ynddo mewn perthynas â'r cynnydd rhent arfaethedig, ac y dylai'r wybodaeth gynnwys manylion am lefelau cynnydd rhent cyfartalog a osodwyd gan bartneriaid Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (LCC) er mwyn egluro ymhellach y rhesymeg dros wneud penderfyniadau ynghylch lefel y cynnydd rhent a gynigiwyd gan Gyngor Bro Morganwg.

Dywedodd yr Arweinydd fod Swyddogion eisoes wedi dechrau gweithio i allu darparu'r wybodaeth y gofynnwyd amdani, fodd bynnag, roedd yn hysbys bod pob Landlord Cymdeithasol yn profi pwysau a dim ond un nad oedd yn cynyddu rhenti 4.3% oherwydd bod rhenti eisoes hyd at gyfradd y Lwfans Tai Lleol. Fodd bynnag, byddai'r wybodaeth y gofynnwyd amdani yn cael ei darparu i'r Aelodau fel gwybodaeth atodol cyn y drafodaeth yn y Cyngor Llawn ar 12 Ionawr, 2026.

Roedd Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i bob Awdurdod Lleol a oedd yn cadw eu stoc tai gyflwyno Cynllun Busnes Cyfrif Refeniw Tai derbyniol yn flynyddol ar ffurf Cynllun Busnes 30 mlynedd a gallai hyd yn oed mân newidiadau i'r Cynllun hwnnw gael effaith sylweddol ar y Cynllun hwnnw.

Cynigiwyd y dylai'r ymrwymiad i beidio â throï allan oherwydd caledi ariannol barhau am gyfnod y setliad, lle mae tenantiaid yn ymgysylltu â landlordiaid.

Cyfeiriodd yr Arweinydd at y tabl sy'n gysylltiedig ag Argymhelliad (3) i'r adroddiad a nododd fod y taliadau arfaethedig am wasanaethau mewn rhai achosion wedi gostwng i adlewyrchu costau gwirioneddol darparu'r gwasanaethau hynny.

Dywedodd y Cyngorydd Perks, fel Aelod y Cabinet dros Dai'r Sector Cyhoeddus ac Ymgysylltu â Thenantiaid, fod y rhenti a'r taliadau gwasanaeth yn cael eu gosod bob blwyddyn ac yn sicrhau bod taliadau gwasanaeth a chynnal a chadw yn seiliedig ar y flwyddyn flaenorol ac felly nad oeddent er elw, gydag unrhyw warged yn cael ei ailfuddsoddi yn y gwasanaeth i adeiladu cartrefi newydd ac ôl-osod stoc bresennol i gydymffurfio â Safonau Ansawdd Tai Cymru. Roedd y rhenti a godir am eiddo rhent ymhlith yr isaf ym Mro Morganwg er mwyn bod yn fwy fforddiadwy i drigolion Bro Morganwg.

Dywedodd y Cyngorydd Wilson ei bod hi'n bwysig buddsoddi mewn stoc tai gan fod gwneud hynny'n golygu bod llai o achos ar gyfer costau atgyweirio ac yn gwneud eiddo'n fwy cynaliadwy yn y dyfodol ac yn cydymffurfio â deddfwriaeth bresennol a deddfwriaeth yn y dyfodol.

Dywedodd yr Arweinydd ei bod hi'n hanfodol bod y Cyngor yn darparu cefnogaeth tai o safon i drigolion Bro Morganwg. Roedd costau rhent y Cyngor draean yn llai na chostau rhent preifat ac yn llai na Chymdeithasau Tai ym Mro Morganwg ac roedd taliadau'r Cyngor yn adlewyrchu cost wirioneddol y ddarpariaeth i denantiaid yn hytrach na gwneud elw ac roedd unrhyw warged a godwyd yn cael ei ailfuddsoddi yn y gwasanaeth hwnnw.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) BOD cynigion cyllideb terfynol Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer 2026/27 a nodir isod yn cael eu cymeradwyo:-

	Gwreiddiol 2025/26	Newid	Cyllideb Arfaethedig Derfynol 2026/27
			£000
Gwariant			
Goruchwyllo a Rheoli – Cyffredinol	4,909	(90)	4,819
Goruchwyllo a Rheoli – Arbennig	1,962	(87)	1,875
Atgyweiriadau a Gwaith Cynnal a Chadw	5,920	805	6,725
Costau Ariannu Cyfalaf	6,889	737	7,626
Rhent, Ardrethi, Trethi a Thaliadau Eraill	298	(29)	269
Cynnydd mewn Darpariaeth ar gyfer Dyledion Drwg	691	(322)	720
Gwariant Cyfalaf o'r Cyfrif Refeniw	6,979	(1,218)	6,657
	27,648	1,043	28,691
Incwm			
Rhenti Anheddau	(26,158)	(1,192)	(27,350)
Rhenti Eiddo nad ydynt yn Anheddau	(199)	(6)	(205)
Llog	(215)	(7)	(222)
Costau Gwasanaethau a Chyfleusterau	(817)	54	(763)
Cyfraniad tuag at wariant	(95)	0	(95)
Incwm o Grantiau	(205)	0	(205)
	(27,689)	(1,151)	(28,840)
(Gwarged) / Diffyg am y Flwyddyn	(41)	108	(149)
Balans Gweithredol ar 1 Ebrill 2026 a Ddygwyd Ymlaen	(3,885)	(440)	(4,325)
Balans Gweithredol ar 31 Mawrth 2027 a Gerir Ymlaen	(3,926)	(548)	(4,474)

(2) Y dylid argymhell i'r Cyngor Llawn gymeradwyo cynnydd rhent cyfartalog o 4.3%, fel y nodir ym mharagraffau 2.24.

(3) Y dylid argymhell i'r Cyngor Llawn gymeradwyo'r cynnydd a awgrymir ar gyfer gwasanaethau eraill fel y nodir yn y tabl isod ac ym mharagraffau 2.26 i 2.34.

Sail 50 Wythnos	Taliadau Gwirion eddol 2025/26	Taliadau Arfaethedig 2026/27	
	£	£	
Gwaith Cynnal a Chadw Tir	1.51	1.48	yr wythnos
Glanhau ardaloedd cymunedol	3.00	3.19	yr wythnos
Goleuo ardaloedd cymunedol	3.60	2.52	yr wythnos
Cyfleusterau Golchi Dillad	0.41	0.40	yr wythnos
Glanhau Ffenestri	0.18	0.16	yr wythnos
Cynnal a Chadw Liffitiau	1.25	1.82	yr wythnos
Mynediad Drws	0.80	1.05	yr wythnos
Intercom	1.29	1.86	yr wythnos
Teledu Cylch Cyfyng	1.43	1.78	yr wythnos
Gweithfeydd Trin Carthffosiaeth	467.54	485.00	y flwyddyn
Carthbyllau	451.00	468.14	y flwyddyn

(4) Y dylid argymhell i'r Cyngor Llawn gymeradwyo'r holl newidiadau i renti a thaliadau gwasanaeth i'w gweithredu o 1 Ebrill 2026, gyda wythnos gyntaf mis Ebrill yn wythnos rhent di-dâl a bod hysbysiadau cynnydd yn cael eu hanfon at denantiaid ddau fis cyn i'r taliadau newydd ddod i rym fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Cartrefi Rhent Cymru.

(5) Y dylid cymeradwyo Cynllun Busnes Cyfrif Refeniw Tai 2026/56.

(6) Y dylid cymeradwyo'r weithdrefn penderfyniadau brys fel y'i nodir yn Adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor er mwyn cyfeirio Cynigion Cyllideb Terfynol Cyfrif Refeniw Tai (HRA) 2026/27, Gosod Rhenti a Chynllun Busnes Tai i'r Cyngor Llawn ar 12 Ionawr, 2026.

(7) Y dylai gwybodaeth, yn dilyn argymhelliad y Pwyllgor Craffu Lle ar 6 Ionawr, 2026, gael ei darparu i'r Aelodau cyn y drafodaeth yn y Cyngor Llawn ar 12 Ionawr, 2026 i egluro'r meini prawf fforddiadwyedd a osodwyd yn yr adroddiad mewn perthynas â'r cynnydd rhent arfaethedig, a dylai'r wybodaeth gynnwys manylion am lefelau cyfartalog y cynnydd rhent a osodwyd gan bartneriaid Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Hwyluso monitro cyllideb a dangos cyllideb gytbwys gyda thynnu i lawr o gronfeydd wrth gefn y Cyfrif Refeniw Tai i ddod â'r gronfa yn ôl i gydbwysedd â Chynllun Busnes Tai 2026/27.

- (2) Er mwyn gosod lefelau rhent newydd o fewn canllawiau penodedig Llywodraeth Cymru ac i gwrdd â'r dyddiad cau ar gyfer hysbysu tenantiaid fel sy'n ofynnol gan y statud.
- (3) Bod taliadau wedi'u cymeradwyo ac i gwrdd â'r dyddiad cau ar gyfer hysbysu tenantiaid fel sy'n ofynnol gan y statud.
- (4) Er mwyn cymeradwyo taliadau, gosodwyd lefelau rhent newydd o fewn canllawiau penodedig Llywodraeth Cymru ac i gwrdd â'r dyddiad cau ar gyfer hysbysu tenantiaid fel sy'n ofynnol gan y statud.
- (5) Cael cymeradwyaeth y Cabinet ar gyfer Cynllun Busnes Cyfrif Refeniw Tai 2026/56 (drafft) cyn ei gyfeirio at y Cyngor Llawn.
- (6) Caniatáu i'r adroddiad hwn gael ei gyfeirio at y Cyngor Llawn ar 12 Ionawr, 2026 er mwyn cydymffurfio â Deddf Cartrefi Rhent Cymru a bodloni gofyniad cyflwyno'r cynllun Busnes Tai ar gyfer 31 Mawrth, 2026.
- (7) Gan ystyried y drafodaeth yng nghyfarfod y Pwyllgor Craffu.

C180 DATGANIAD POLISI CYFLOGAU (AG/BA) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU ADNODDAU) –

Roedd yr eitem wedi'i symud i ddiwedd yr agenda i ganiatáu i unrhyw Uwch Swyddogion oedd yn bresennol adael y cyfarfod tra bod y mater yn cael ei drafod.

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i ofyn i'r Cabinet ystyried a chymeradwyo Polisi Cyflog blynyddol y Cyngor ar gyfer 2026/27 cyn ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn i'w gymeradwyo.

Gan gyfeirio at Adran 8.1 o Atodiad A ynghylch y bwlc cyflog rhwng y rhywiau, nododd yr Arweinydd fod y bwlc cyflog canolrifol a chymedrig wedi lleihau'n sylweddol o 2019 i 2025 i 1.6% a 2.3%, yn y drefn honno. Roedd ONS wedi nodi bod ffigur cyfartalog y DU ar gyfer y flwyddyn flaenorol wedi bod yn 7% ac felly'n adlewyrchu sefyllfa gadarnhaol i'r Cyngor wrth i sefyllfa o gydraddoldeb gael ei gweithio tuag ati.

Roedd hwn yn fater i'w gyfeirio gan y Weithrediaeth i'r Cyngor Llawn i'w ystyried.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

- (1) Y bod y newidiadau gofynnol i Bolisi Cyflogau'r Cyngor 2026/27 fel y'u nodir yn yr adroddiad yn cael eu cymeradwyo a'u hymgorffori yn y datganiad diwygiedig yn Atodiad A.
- (2) Y bod y Polisi Cyflogau yn cael ei gymeradwyo a'i gyfeirio i'w ystyried gan y Pwyllgor Craffu Adnoddau ac i'w ystyried a'i gymeradwyo'n derfynol gan y Cyngor

Llaw. Os na fydd y Pwyllgor Craffu Adnoddau yn gwneud unrhyw sylwadau pellach, yna byddai'r Cabinet yn ystyried y Polisi Cyflogau fel y cytunwyd ac felly wedi'i gyfeirio at y Cyngor Llawn i'w ystyried.

Rhesymau dros y penderfyniadau

- (1) Ymateb i'r gofynion cyfreithiol o dan Reoliadau Diwygio Awdurdodau Lleol (Rheolau Sefydlog) (Cymru) 2014, Deddf Llywodraeth Leol (Cymru) 2015 a chyngor cysylltiedig gan Lywodraeth Cymru.
- (2) Ymateb i'r gofyniad cyfreithiol o dan Ddeddf Lleoliaeth 2011 a darparu tryloywder ac atebolrwydd mewn perthynas â sut mae'r Cyngor yn gwobrwyo ei staff.

C181 CYNLLUN RHEOLI CARBON 2024-2030: DIWEDDARIAD BLWYDDYN 1 (AG/BA) (CRAFFU – PWYLLGOR CRAFFU ADNODDAU) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am ddata Carbon Sero Net y Cyngor ar gyfer 2024/25 a adroddwyd i Lywodraeth Cymru a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y ddarpariaeth yn erbyn Blwyddyn 1 o Gynllun Rheoli Carbon y Cyngor 2024-30.

Roedd adroddiadau blaenorol wedi canolbwyntio ar ôl troed carbon sy'n gysylltiedig ag adeiladau, fodd bynnag, roedd mwy o bwyslais wedi bod ar leihau allyriadau carbon ledled y sefydliad (gan gynnwys cadwyni cyflenwi a elwir yn allyriadau cwmipas 3) a oedd yn aml yn anodd eu mesur.

Roedd y dasg a wynebai'r Cyngor i leihau'r ôl troed carbon yn sylweddol gyda mwy o adnoddau staff yn ofynnol. Dangosodd data ar gyfer 2024/25 gynnydd o 6% mewn allyriadau carbon o'i gymharu â 2023/24 y gellid ei briodoli'n bennaf i allyriadau cwmipas 3 fel rhan o'r gadwyn gyflenwi. Felly roedd y Cyngor yn ceisio dod o hyd i fwy o nwyddau'n lleol neu gcontractio gwaith yn lleol lle bo modd.

Dywedodd y Cyngorydd Wilson fod y defnydd cynyddol o gerbydau trydan wedi bod yn gadarnhaol o ran lleihau allyriadau, hyd yn oed ar gyfer cerbydau fflyd mwy gyda'r datblygiadau yn y dechnoleg berthnasol.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid y cynnydd a nodir yn yr adroddiad a'r atodiadau cysylltiedig mewn perthynas â Chynllun Rheoli Carbon 2024-2030 yn cael ei gymeradwyo.
- (2) Y dylid y data allyriadau Carbon Sero Net 2024/25 a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru (a ddarperir fel Atodiad A) yn cael ei nodi.

- (3) Y dylid y cynnydd yn erbyn y Cynllun Rheoli Carbon (a ddarperir fel Atodiad B) yn cael ei nodi.
- (4) Y dylid y staff perthnasol yn cael eu diolch am y gwaith a wnaed i gynhyrchu'r adroddiad cynhwysfawr.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Er mwyn galluogi'r Cabinet i ystyried sut mae gwaith i ddadgarboneiddio gweithgaredd corfforaethol y Cyngor yn cael ei symud ymlaen.
- (2) Er mwyn sicrhau bod yr Aelodau'n ymwybodol o'r data a gyflwynir i Lywodraeth Cymru a'r cyflawniad yn erbyn y Cynllun Rheoli Carbon 2024-2030.
- (3) Er mwyn i'r Cabinet fod yn ymwybodol o'r cynnydd a wnaed yn erbyn y Cynllun Rheoli Carbon yn ystod 2024/25.
- (4) Diolch i'r staff am y gwaith a wnaed yn y maes hwnnw.

C182 RHAGLEN WAITH CHWARTEROL Y CABINET (AG/BA) (CRAFFU – DIM PWYLLGOR CRAFFU PERTHNASOL) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i gynnwys, ymgysylltu ac ymgynghori ag Aelodau ynghylch y cynnydd hyd yma mewn perthynas â Rhaglenni Gwaith Chwarterol y Cabinet ar gyfer y cyfnod Hydref i Ragfyr 2025 ac i gadarnhau'r Rhaglen Waith Chwarterol ar gyfer Ionawr i Fawrth 2026.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD

- (1) Y dylid cytuno ar y diweddariadau i Raglen Waith Chwarterol y Cabinet ar gyfer Hydref i Ragfyr 2025 sydd ynghlwm yn Atodiad 1.
- (2) Y dylid cwblhau a chymeradwyo Rhaglen Waith Chwarterol y Cabinet ar gyfer Ionawr i Fawrth 2026 sydd ynghlwm yn Atodiad 2.

Rhesymau dros y penderfyniadau

- (1) Monitro cynnydd.
- (2) Cymeradwyo'r Rhaglen Waith ar gyfer Ionawr i Fawrth 2026.